

Zákon o verejnom obstarávaní – nový zákon vstúpi do platnosti 1.1.2021

V Poľsku bol parlamentom (09/2019) schválený nový zákon o verejnom obstarávaní (Prawo Zamówień Publicznych - PZP), ktorý by mal zásadne zmeniť súčasný systém. Ako uviedla ministerka pre podnikanie a technológie Jadwiga Emilewicz, zadávatelia sa nebudú orientovať len na ponúkanú cenu, ale budú zohľadňovať aj kvalitu tovaru a služieb a ich význam pre životné prostredie, čo by malo zvýšiť šance menších firiem a podnikateľov, ktorí ponúkajú kvalitné služby, ale nie sú schopní konkurovať nízkou cenou. Zákon by mal platiť od 1. januára 2021. Zmena je dôležitá aj pre slovenských podnikateľov najmä v stavebníctve, ktorí sa zúčastňujú vyhlasovaných tendrov na poľskom trhu.

Verejné zákazky sú kľúčovou formou účasti verejného sektora v ekonomike. V Poľsku týmto spôsobom objednáva tovar, služby a stavebné práce takmer 34 tis. subjektov. V roku 2018 tvoril objem verejných zákaziek na základe PZP 202 mld. PLN (47 mld. EUR), čo predstavuje 9,55% HDP (v roku 2017-163 mld. PLN; 8,2% HDP).

Hlavným problémom, s ktorým verejné obstarávanie v poslednej dobe zápasilo, boli dramatické rasty cien stavebných materiálov. Dodávatelia boli v priebehu realizácie zmlúv zaskočení zvyšujúcimi sa nákladmi, čo viedlo k vypovedaniu zmlúv a zastavenie prác na dôležitých investíciách, napr. pri výstavbe nových rýchlostných ciest a diaľnic.

Nový zákon predpokladá, že uzatvárané zmluvy budú obsahovať mechanizmy, ktoré budú chrániť spoločnosti pred nečakanými cenovými pohybmi. Ak sa náklady zvýšia, zvýši sa aj hodnota zákazky. Pokiaľ naopak ceny prudko poklesnú, dodávatelia a zadávateľ sa rozdelí o zisk.

Zmena sa bude týkať aj zmluvných pokút. Nebude možné pokutovať dodávateľa za chyby a nedostatky, za ktoré nenesie zodpovednosť. Bude navyše vopred určené, aká bude maximálna výška pokút, aby ich spoločnosti mohli zohľadniť pri podpise zmluvy. Nový zákon ruší platbu za odvedenú prácu až po realizáciu zmluvy. Zavádza sa možnosť vyplatenia záloh a odmien za dokončené etapy prác. Budú tiež postačovať nižšie záruky a zálohy - vo väčšine prípadov sa zníži ich maximálna suma na polovicu, čo pre firmy znamená nižšie náklady a väčšiu likviditu.

K zvýšeniu počtu účastníkov na výberových konaniach by mal prispieť jednotný systém zverejňovania oznámení v Bulletine o verejnom obstarávaní. Vo fáze prípravy konania by mal prebiehať dialóg s dodávateľmi. Projekt predpokladá vymenovanie jedného súdu pre verejné obstarávanie - Okresný súd vo Varšave, čo by malo zabezpečiť transparentnosť rozhodnutí. Zavádza sa tiež princíp zmierovacieho mechanizmu ako riešenie najväčších sporov medzi dodávateľom a obstarávateľom vo fáze plnenia zákazky. Strany budú môcť požiadať Rozhodcovský súd na Úrade generálneho prokurátora štátnej pokladnice Poľskej republiky (Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej) o rýchle vyriešenie sporu predtým, ako bude predložený súdu, čo je lacnejšie a rýchlejšie ako súd a umožní pokračovanie realizácie zmluvy. Vznikne Výbor pre kontrolu vo verejnom obstarávaní.

Projekt tiež stanovuje posilnenie úlohy predsedu Úradu pre verejné obstarávanie pri príprave a propagácii postupov a vzorov dokumentov, ktoré majú podporovať zadávateľa. Predseda Úradu tiež uverejní zmluvné ustanovenia, ktoré sú v rozpore so zásadami stanovenými v PZP, a bude vyjasňovať interpretačné pochybnosti. Bude vytvorená hot-line pre podnikateľov a zadávateľa.

Zákon predpokladá nové výberové konanie pre zákazky, na ktoré sa nevzťahujú právne predpisy EÚ - v prípade stavebných prác budú zákazky v hodnote do 23 mil. PLN (5,4 mil. EUR) usporiadané zjednodušeným postupom, čo bude prijateľnejšie pre zadávateľa aj spoločnosti zúčastňujúce sa výberových konaní. Budú sa vykonávať podrobné analýzy pred usporiadaním výberových konaní a po dokončení zákaziek sa bude vykonávať ich vyhodnotenie.